

การนำสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ

วชิรเมธ ศิลปวัฒนธรรม

เกษศิริรินทร์ โสมคง

กิตติศักดิ์ หมอกแก้ว

ฐิติมล ทองทรง

พนิดา ชิบยก

นิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

ความนำ

การบริหารจัดการเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อความสำเร็จขององค์กรในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นธุรกิจ การศึกษา หรือหน่วยงานราชการ การบริหารสู่ความสำเร็จไม่ได้หมายถึงแค่การควบคุมทรัพยากรหรือการตัดสินใจเพียงอย่างเดียว แต่ยังรวมถึงการสร้างแรงบันดาลใจ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การพัฒนาทีมงาน และการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ ในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การปรับตัวและการบริหารการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง การมีวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน การตั้งเป้าหมายที่ชัดเจน และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเป็นสิ่งที่ไม่อาจมองข้ามได้

การบริหารสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่สำคัญและซับซ้อน เนื่องจากสถานศึกษาเป็นสถาบันที่มีบทบาทในการพัฒนาเยาวชนและทรัพยากรมนุษย์เพื่ออนาคตของสังคม การบริหารสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จจึงจำเป็นต้องมีการวางแผน การจัดการทรัพยากร และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ การบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต้องอาศัยการนำวิสัยทัศน์และเป้าหมายของโรงเรียนมาใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาทั้งด้านการศึกษา บุคลากร และทรัพยากรอื่น ๆ นอกจากนี้ยังต้องมีการสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้และการพัฒนาทั้งด้านวิชาการและคุณธรรม

บทความนี้จะกล่าวถึง ปัจจัยแห่งการบริหารสถานศึกษาสู่ความสำเร็จโดยใช้กระบวนการ PLC ภายใต้วงจรเดมมิง ประกอบด้วย ขั้นตอน ๔ ประการ เรียกว่า PDCA แนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้สามารถบรรลุเป้าหมายขององค์กร และนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จอย่างยิ่งยง หลักการและวิธีการที่ผู้บริหารสามารถนำมาใช้ในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่ความสำเร็จ ซึ่งรวมถึงการพัฒนาทักษะในการจัดการคน การสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เข้มแข็ง และการใช้เทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ทั้งในด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและการเสริมสร้างศักยภาพของนักเรียนให้สามารถแข่งขันในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วได้

ภาพที่ ๑ การนำสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ

ปัจจัยการบริหารสถานศึกษา ประกอบไปด้วย ๘ ปัจจัย ดังนี้

๑. MANPOWER บุคลากร

มีบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เป็นผู้นำด้านวิชาการ พร้อมพัฒนาทักษะความสามารถของตนเองตามศาสตร์และความถนัดของแต่ละบุคคล เพื่อให้เป็นพลังในการขับเคลื่อน

๒. MONEY เงิน

เงิน เป็นจุดเริ่มต้นและเป็นปัจจัยในการขับเคลื่อนของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาต้องวางแผนรายรับ และรายจ่ายไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้มีการใช้จ่ายอย่างมีคุณภาพ

๓. MACHINE เครื่องมือ

เครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์ และสถานที่ ต้องมีความพร้อมและเอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ มีการปรับปรุง ซ่อมแซม บำรุง ให้พร้อมต่อการใช้งานอยู่เสมอ เพื่อเป็นส่วนในการสนับสนุนให้สถานศึกษา มีความสำเร็จ

๔. METHOD ขั้นตอนการดำเนินงาน

สถานศึกษาต้องขับเคลื่อนด้วยวงจรคุณภาพ PDCA มีการกำหนดแผนการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมและเป้าหมายที่กำหนดไว้ สร้างระเบียบแบบแผน ขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และหาแนวทางปรับปรุงแก้ไข เมื่อพบอุปสรรคปัญหาที่เกิดขึ้นระวางขั้นตอนนั้น ๆ พร้อมปฏิบัติตามตามขั้นตอนที่กำหนด เพื่อให้การบริหารมีประสิทธิภาพสูงสุด

๕. MARKETING การประชาสัมพันธ์

สถานศึกษาต้องวางแผนการประชาสัมพันธ์องค์กร การเผยแพร่ผลงานของสถานศึกษา เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการจัดการศึกษาให้กับสังคม

๖. MATERIAL ห้องประกอบการ สื่อการเรียนการสอน

สถานศึกษาต้องมีแผนการจัดซื้อ จัดหา วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ที่ตรงกับความต้องการของผู้สอนและผู้เรียน เพื่อนำมาใช้ให้เกิดความคุ้มค่า และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด

๗. MANAGEMENT การบริหารจัดการ

การบริหารจัดการสถานศึกษาให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ทั้งในปัจจุบันและในอนาคต คาดการณ์แนวโน้มความเปลี่ยนแปลง ของเศรษฐกิจ ความต้องการของสังคม วางเป้าหมาย และกำหนดเป้าหมาย ทิศทางของสถานศึกษาไว้อย่างชัดเจน และแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นพร้อมประเมินผลการดำเนินงาน ในการใช้ทรัพยากรของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล

๘. MORALE ขวัญและกำลังใจ

สร้างขวัญและกำลังใจให้เกิดขึ้นกับทุกฝ่าย อย่างเป็นธรรมและทั่วถึง ทั้งการสร้างขวัญกำลังใจในด้านจิตใจ หรือด้านความต้องการพื้นฐาน เพื่อเป็นพลังในการขับเคลื่อนสถานศึกษา

กระบวนการนำสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ บทบาทของทุกภาคส่วน

การนำสถานศึกษาสู่ความสำเร็จนั้น ไม่ใช่เรื่องของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง แต่เป็นผลลัพธ์จากความร่วมมือของทุกภาคส่วนภายในและภายนอกโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และภาคีเครือข่าย ซึ่งแต่ละฝ่ายมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนให้โรงเรียนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

บทบาทของแต่ละภาคส่วน

ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้นำวิสัยทัศน์และกำหนดนโยบายของโรงเรียน มีหน้าที่ในการวางแผน กำหนดเป้าหมาย จัดสรรทรัพยากร และติดตามประเมินผลการดำเนินงานของโรงเรียน นอกจากนี้ ผู้บริหารยังต้องสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้และพัฒนา และเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับบุคลากรในโรงเรียน

ครู เป็นผู้ถ่ายทอดความรู้และทักษะให้กับนักเรียน มีบทบาทสำคัญในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและน่าสนใจ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน นอกจากนี้ ครูยังต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน

นักเรียน เป็นศูนย์กลางของกระบวนการเรียนรู้ มีหน้าที่ในการตั้งใจเรียนรู้ ฝึกฝนตนเอง และพัฒนาตนเองให้เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ และพร้อมที่จะรับผิดชอบต่อสังคม

ภาคีเครือข่าย ได้แก่ ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชน ซึ่งมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาของโรงเรียน เช่น การร่วมกิจกรรมของโรงเรียน การบริจาคเงินทุน หรือการเป็นวิทยากรให้ความรู้

กระบวนการนำสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ

๑. การวางแผน

วิสัยทัศน์และพันธกิจ กำหนดวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจนและเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย เพื่อให้ทุกคนในโรงเรียนมีความเข้าใจตรงกันและมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

การวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค วิเคราะห์สถานการณ์ปัจจุบันของโรงเรียน เพื่อหาจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค ที่จะนำมาใช้ในการวางแผนการพัฒนสถานศึกษา

การกำหนดเป้าหมาย กำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน วัดผลได้ และเป็นไปได้จริง ทั้งในระยะสั้น และระยะยาว

๒. การดำเนินงาน

การจัดการเรียนการสอน ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายและน่าสนใจ เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียนแต่ละคน และทุกกลุ่มเป้าหมาย

การพัฒนาครู สนับสนุนให้ครูพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านวิชาการและทักษะกระบวนการสอน

การสร้างความร่วมมือ สร้างความร่วมมือกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ

การประเมินผล ประเมินผลการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงการทำงาน

๓. การปรับปรุง

การแก้ไขปัญหา แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างทัน่วงที และหาแนวทางป้องกันไม่ให้เกิดปัญหา

การปรับปรุงกระบวนการ ปรับปรุงกระบวนการทำงานต่างๆ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การพัฒนานวัตกรรม ส่งเสริมให้มีการพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการศึกษา

ปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่ความสำเร็จ

การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการวางแผน ดำเนินงาน และ ประเมินผล

การสื่อสารที่ดี การสื่อสารที่ชัดเจนและเปิดเผยจะช่วยให้ทุกคนเข้าใจบทบาทและหน้าที่ของ ตนเอง

การเรียนรู้ตลอดชีวิต ส่งเสริมให้ทุกคนเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

การใช้เทคโนโลยี นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการศึกษา เพื่อให้การเรียนรู้มีความน่าสนใจ และทันสมัย

การสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างบรรยากาศที่เป็นกันเอง ปลอดภัย และส่งเสริม ให้ผู้เรียนกล้าแสดงออก

เอกสารอ้างอิง

ฉัตรกมล สมแดง.(๒๕๖๔). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารสู่โรงเรียนมาตรฐานสากล ของ โรงเรียน สังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต ๒. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

เพชรฤทัย สัมโอ อภิษฐ์.(๒๕๕๕).การบริหารสถาบันการศึกษาเพื่อความเป็นเลิศ: การเป็นผู้นำใน สถานศึกษาอย่างมืออาชีพ. เรียกใช้เมื่อ

๑๔ ตุลาคม ๒๕๖๕ จาก<https://www.patwit.ac.th/new/?name=knowledge&file=readknowledge&id=๗>